

B I D R A G
T I L L
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

N) Jordbruk och Boskapsskötsel.

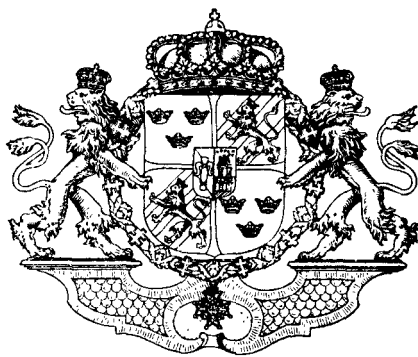
SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR

1910.

(ÅRGÅNG 37.)

UTARBETADT AF STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 17.

INLEDNING TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. N, Jordbruk och boskapsskötsel. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1867-1912.

I denna serie utkom följande delserier:

1867-1912: Hushållningssällskapens berättelser för år ... / jämte sammandrag, utarb. af Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1865-1911 = 1-47 och

1874-1910: Sammandrag av Kungl. Maj:ts befallningshavandes årsväxtberättelser för åren ... / utarb. av Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1874-1910 = Årg. 1-37. – Utbruten ur Sammandraget i Hushållningssällskapens årsberättelser.

Föregångare:

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om jordbruk och boskapsskötsel.

Efterföljare:

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1913-1963.

Årsväxten / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1912-1963. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1962.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. 2, Väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk, fiske t.o.m. år 1955. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1959.

S. 23: Tab. D 10. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal 1750-1900. Se Diagram Fig. 8.

S. 23-25: Tab. D. 11. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal länsvis 1750-1900.

S. 26: Tab. D 12. Brukningsenheter inom olika storleksgrupper 1885-1910. Se Diagram Fig 9.

S. 33: Tab. E 1. Nyodlingar i hektar 1871-1955.

S. 33: Tab. E 2. Areal av olika ägoslag 1800-1920.

S. 36-38: Tab. E 5. Åkerjordens användning: areal använd för spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 6.

S. 38-40: Tab. E 6. Åkerjordens användning: areal använd för andra växtslag än spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 13.

S. 41: Tab. E 7. Åkerjordens användning 1866-1955: relativ fördelning, %.

S. 44: Tab. E 12. Allmän skördesiffra 1786-1955.

S. 45: Tab. E 13. Utsäde i ton 1802-1820.

S. 45: Tab. E 14. Utsäde i ton 1818-1860.

S. 46: Tab. E 15. Utsäde i ton 1865-1955.

S. 46: Tab. E 16. Skörd i 1 000-tal ton 1802-1820. Se Diagram Fig. 15.

S. 47: Tab. E 17. Skörd i 1 000-tal ton 1818-1860. Se Diagram Fig. 16 och 17.

S. 47-49: Tab. E 18. Skörd av spannmål i 1 000-tal ton 1860-1955. Se Diagram Fig. 16.

S. 50-52: Tab. E 19. Skörd av potatis, rotfrukter, hö och halm i 1 000-tal ton 1866-1955. Se Diagram Fig. 17.

S. 59: Tab. E 27. Skörd i miljoner skördeenheter 1866-1955.

S. 59: Tab. E 28. Skörd i skördeenheter per ha 1866-1955.

S. 60: Tab. E 29. Skörd per ha av vissa växtslag i deciton 1866-1955.

S. 61: Tab. E 31. Husdjur 1805-1820: översikt. Se Diagram Fig. 18 och 19.

S. 61: Tab. E 32. Husdjur 1818-1860. Se Diagram Fig. 18.

S. 62: Tab. E 33. Husdjur 1861-1911. Se Diagram Fig. 18.

S. 63: Tab. E 34. Husdjur 1913-1955. Se Diagram Fig. 18.

S. 67: Tab. E 38. Hästar och kor länsvis 1850-1955: index (1870 = 100).

S. 70: Tab. E 41. Nötkreatursenheter 1871-1955.

S. 70: Tab. E 42. Den vegetabiliska och animaliska produktionen 1871-1955.

S. 71: Tab. E 43. Den animaliska produktionen i 1 000 ton 1871-1913. Se Diagram Fig. 21 och 22.

S. 73: Tab. E 47. Renar 1865-1955.

S. 77: Tab. E 55. Hushållningssällskapen 1882-1955: översikt.

BISOS N digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) med stöd från Riksbankens Jubileumsfond, 2009. Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

B I D R A G
T I L L
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

N) Jordbruk och Boskapsskötsel.

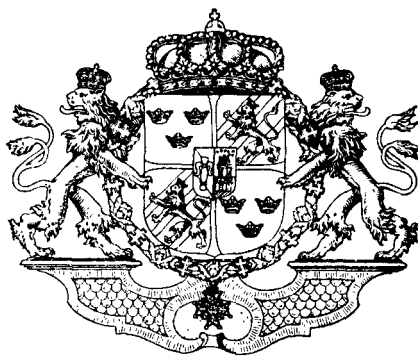
SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR

1910.

(ÅRGÅNG 37.)

UTARBETADT AF STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 17.

INNEHÅLL.

	Sid.
Underdånig berättelse	3-13.
I. Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes omdömen om skörden år 1910.....	4.
Sammandrag af Länsstyrelsernas omdömen om 1910 års skörd..	7.
II. Kvantitativ beräkning af uppgifterna om 1910 års skörd.....	9.
Tab. A.Jämförelse mellan 1910 års och 1886-1905 årens grödor, bestämda efter skördade korntalet af olika växtslag.....	10.
Tab. B.Sädesslagens medelvikt i kilogram för 1 hektoliter, åren 1886-1905 samt år 1910.....	11.
Tab. C.Sädesskördens beräknade vikt år 1910.....	12.
Tabellbilaga	14-16.
Tab. 1. Sammandrag af kronolänsmännens rapporter om skörden år 1910.....	14.
Tab. 2. Beräknad skörd af säd och potatis år 1910.....	16.
Résumé	17.

T I L L K O N U N G E N .

Till åtlydnad af de föreskrifter, som meddelats i Eders Kungl. Maj:ts nådiga bref den 5 juni 1874, anhåller Statistiska Centralbyrån i underdånighet att härmed få afgifva sin redogörelse för 1910 års skörd. I likhet med hvad tillforene varit fallet, lämnas först en sammanställning af de allmänna omdömen om årsväxten, som af de särskilda Länsstyrelserna ut-

talats, samt Centralbyråns härfpå grundade totalomdöme om hela rikets skörd, och härefter följa de beräkningar öfver skördemängd, spannmålens vikt m. m., hvilka kunnat af Centralbyrån utföras med ledning dels af Hushållningssällskapens senaste uppgifter om utsädesbeloppen, dels ock af de för hvarje länsdistrikt afgifna rapporter om skördens korntal och dylikt.

I.

Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes omdömen om skörden år 1910.

Länsstyrelsernas omdömen om rikets skörd¹⁾ hafva innevarande år inkommit till Statistiska Centralbyrån från och med den 22 oktober till och med den 21 november. Årets omdömen, till stöd för hvilka i allmänhet oafsedt länsmännens skörderapporter åberopas äfven upplysningar om skörden, som Länsstyrelserna i öfrigt kunnat erhålla, äro af följande lydelse:

för *Stockholms län* (inkom till Statistiska Centralbyrån den 19 november 1910):

Höstsädeskörden har utfallit öfver medelmåttan och varit af god beskaffenhet.

Om än vårsädeskörden på åtskilliga ställen lidit till följd af mindre gynnsamt bärgningsväder, måste densamma anses hafva i allmänhet varit tillfredsställande.

Potatisskörden har till följd af röta utfallit under medelmåttan.

Höskörden har till myckenheten varit god fastän på grund af delvis ogynnsamt bärgningsväder till sin beskaffenhet endast medelmåttig.

Halmafkastningen har varit riklig, om ock vårsädehalmen här och hvar tagit någon skada genom regn.

På grund af hvad sålunda anförts, anser Länsstyrelsen, att innevarande års skörd till myckenheten utfallit *betydligt öfver medelmåttan* och varit *af fullt medelmåttig beskaffenhet*;

för *Uppsala län* (ink. d. 8 nov.):

att skörden, i sin helhet bedömd, kan betecknas såsom *»god»*;

för *Södermanlands län* (ink. d. 10 nov.):

Höstvetet har lämnat till mängden öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet. Af vårhvete, som odlas endast i mindre omfattning, har skörden varit fullt medelmåttig.

Höstrågen har gifvit nära medelmåttig skörd af i allmänhet god beskaffenhet, dock på åtskilliga ställen skadad af froster i juni månad.

Vårsäden af korn, hafre och blandsäd har lämnat nära god afkastning af god beskaffenhet.

Skörden af arter har varit fullt medelmåttig, af bönor, som inom länet odlas endast i ringa omfattning, nära medelmåttig samt af vicker, som odlas hufvudsakligen såsom grönfoder eller såsom blandsäd, god.

Potatisen har gifvit under medelmåttig skörd af i allmänhet god beskaffenhet, dock på åtskilliga ställen skadad af röta. Öfriga rotfrukter torde lämna medelmåttig skörd.

Höskörden har till myckenheten varit å odlad jord nära god och af naturliga ängar öfver medelmåttig. Ett betydligt fodertillskott har uppstått genom den ovanligt rika andra skörden å första årets vallar. Till beskaffenheten har höskörden varit god.

Halmafkastningen har af såväl höstsäd som vårsäd varit god och af god beskaffenhet.

Såsom allmänt omdöme om årets skörd inom länet anser sig Konungens Befallningshafvande böra uttala, att den varit till mängden *öfver medelmåttig* samt *af god beskaffenhet*;

för *Östergötlands län* (ink. d. 7 nov.):

Höstsäden har gifvit en riklig skörd af god beskaffenhet.

Vårsäden har lämnat en god afkastning af likaledes god beskaffenhet.

Potatisen har lämnat öfver medelmåttig skörd af i allmänhet god beskaffenhet, flerstädes dock angripen af röta. Öfriga rotfrukter, af hvilka sockerbeter inom vissa delar af länet sedan några år tillbaka odlas i rätt stor omfattning, hafva likaledes lämnat öfver medelmåttig skörd.

Höskörden har lämnat fullt medelmåttig afkastning.

Halmafkastningen har varit nära god och har halmen i allmänhet varit af god beskaffenhet.

Såsom allmänt omdöme om innevarande års skörd i länet anser sig Konungens Befallningshafvande sålunda böra uttala, att densamma varit *god*;

för *Jönköpings län* (ink. d. 2 nov.):

Höstsäden, hufvudsakligen bestående af råg, har lämnat öfver medelmåttig skörd.

Vårsäden, till öfvervägande delen bestående af hafre, har gifvit god skörd, men på flera ställen skadats till följd af ogynnsamt bärgningsväder.

De hufvudsakligen af potatis bestående rotfrukterna, som delvis angripits af röta, hafva lämnat medelmåttig skörd.

Höskörden, som å såväl odlad jord som naturliga ängar varit till beskaffenheten öfver medelmåttig, har till mängden blifvit å odlad jord nära medelmåttig och å naturliga ängar under medelmåttig.

Halmafkastningen af såväl höst- som vårsäd har blifvit till mängden god och till beskaffenheten nära god. Vårsädehalmen har något skadats af väta.

Till följd af hvad ofvan anförts kan Landshöfdingeämbetet uttala det allmänna omdöme om årets skörd, att densamma blifvit *öfver medelmåttig*;

för *Kronobergs län* (ink. d. 31 okt.):

att höstsäden, nästan uteslutande bestående af råg, lämnat medelmåttig skörd af öfvervägande god beskaffenhet;

att vårsäden, hvaraf hufvudsakligen odlas hafre och endast i jämförelsevis ringa omfattning hvete, råg, korn och blandsäd, gifvit fullt medelmåttig skörd, hvilken dock, synnerligast beträffande hafren, å de flesta orter delvis skadats af regn under bärgningstiden;

att potatis lämnat fullt medelmåttig skörd af i allmänhet god beskaffenhet, somligstades dock skadad af röta, och öfriga rotfrukter fullt medelmåttig skörd af medelgod beskaffenhet;

att höskörden varit medelmåttig och af tämligen god beskaffenhet; att bärgningsvädet för höstsäden och höskörden varit i öfvervägande grad gynnsamt, men för vårsäden besvärligt på grund af ihållande regn;

att sädesgrödan i allmänhet torde fullt motsvara ortsbehovet och beträffande hafren, å vissa orter öfverstiga detsamma; samt

att hö- och halmskörden anses fullt tillräcklig för ortens behof. På grund af hvad sålunda meddelats, anser sig Länsstyrelsen kunna uttala det allmänna omdömet, att årets skörd inom länet blifvit *fullt medelmåttig*;

för *Kalmar län* (ink. d. 3 nov.):

att höstsäden lämnat en till kvantitet god och till kvalitet medelgod skörd;

att vårsädeskörden varit öfver medelmåttig och af i allmänhet medelmåttig beskaffenhet;

att potatisskörden blifvit nära medelmåttig till afkastningen och af i allmänhet medelgod beskaffenhet, dock betydligt angripen af röta; att höskörden varit medelmåttig, men till följd af ogynnsamt bärgningsväder af mindre god beskaffenhet; samt

att halmen gifvit öfver medelmåttig skörd som dock, i synnerhet vårsädehalmen, till följd af ogynnsamt bärgningsväder varit af mindre god beskaffenhet.

¹⁾ Dessa omdömen jämte de hufvudsakliga resultaten af Statistiska Centralbyråns beräkningar äro, i den mån de sistnämnda hunnit verkställas, genom Post- och Inrikes Tidningar till allmänhetens kännedom meddelade.

På grund häraf anser sig Konungens Befallningshafvande kunna uttala det allmänna omdöme om detta års skörd inom länet, att den varit *öfver medelmåttig*, men till *beskaffenheten icke fullt medelmåttig*;

för *Gottlands län* (ink. d. 3 nov.):

Ehuru skörden af höstvetete varit god och af sockerbetor till och med mycket god, finner Konungens Befallningshafvande likväl, enär de sädeslag, som ojämförligt mest odlas på ön, eller höstråg och vårstråsäd, gifvit allenast mer än medelmåttig skörd samt höskörden från såväl odlad jord som naturliga ängar måste betecknas endast såsom medelmåttig, annat totalomdöme om årets skörd icke kunna uttalas, än att den varit *öfver medelmåttan*;

för *Blekinge län* (ink. d. 9 nov.):

höstsåden anses hafva gifvit god skörd af i allmänhet god beskaffenhet;

vårråg och vårhvetete, som dock odlas blott i mindre omfattning, hafva gifvit nära medelmåttig skörd;

korn och hafre hafva lämnat till mängden öfver medelmåttig skörd, hvilken emellertid på flera ställen skadats af dåligt bärgningsväder;

potatis har gifvit nära god skörd af delvis ej fullt god beskaffenhet, enär särskildt de äldre sorterna flerstädes angripits af röta;

öfriga rotfrukter hafva lämnat fullt medelgod skörd af i allmänhet god beskaffenhet;

höskörden från såväl odlad jord som naturliga ängar har gifvit till mängden öfver medelskörd, men till följd af ogynnsamt bärgningsväder har beskaffenheten ej allestädes blifvit fullt god;

halmfalkastningen har af höstsåden blifvit god både till mängd och beskaffenhet, men vårsädeshalmen har på grund af ogynnsamma bärgningsförhållanden i vissa delar inom länet ej obetydligt skadats.

Med hänsyn till nu angifna förhållanden anser sig Kungl. Maj:ts Befallningshafvande kunna uttala det allmänna omdöme angående årets skörd inom länet, att densamma blifvit till mängden *öfver medelmåttig* och till *beskaffenheten i allmänhet god*;

för *Kristianstads län* (ink. d. 29 okt.):

att höstsåden lämnat riklig skörd af god beskaffenhet beträffande råg men beträffande hvetete på flera ställen betydligt skadad af väta;

att vårsåden, som hufvudsakligen består af korn och hafre, gifvit nära god skörd men i högst betydlig grad skadad i följd af ogynnsamt bärgningsväder;

att potatisen, som flerstädes angripits af röta och äfven på sankta marker ruttnat men i öfrigt varit af god beskaffenhet, gifvit nära god skörd och att skörden af sockerbetor varit medelmåttig af i allmänhet god beskaffenhet;

att höskörden från odlad jord varit öfver medelmåttig och välbärgad samt från naturliga ängar medelmåttig och delvis skadad af väta;

samt att halmfalkastningen af höstsäd varit öfver medelmåttig och af vårsäd medelmåttig, i förra fallet hvad hvetegrödan angår och i senare fallet till stor utsträckning skadad af regn under inbärgningen.

På grund häraf och med hänsyn särskildt därtill, att såväl hvetete och vårsädesgrödan som potatisskörden lidit betydlig skada och delvis blifvit förstörd, anser sig Länsstyrelsen böra afgifva det allmänna omdöme om innevarande års skörd, att densamma torde *knappast* kunna uppskattas *högre*, än att hafva utfallit *nära medelmåttig*;

för *Malmöhus län* (ink. d. 31 okt.):

att vid skördetidens början såväl höst- som vårsåden företedde ett lofvande utseende, hvilket äfven gäller potatisskörden, att emellertid ett ogynnsamt bärgningsväder i afsevärd mån nedsatt sädes-skördens och halmfodrets kvalitet äfvensom föranledt, att potatisen

somligstädes angripits af röta, att höskörden på grund af torr försommar på vissa orter varit något klen. Som emellertid skörden af sockerbetor synes hafva utfallit öfver förväntan väl, anser sig Kungl. Maj:ts Befallningshafvande, med afseende på nämnda rotfrukts betydelse för landtushållningen i detta län, kunna såsom allmänt omdöme om skörden beteckna densamma som *öfver medelmåttig*;

för *Hallands län* (ink. d. 3 nov.):

Höstsåden blef under år 1909 sådd ovanligt sent. Detta oaktadt nådde densamma, tack vare en blid senhöst, sådan utveckling, att den väl förmådde motstå vinterkölden. Väderleken under innevarande års vår var synnerligen gynnsam för växtligheten, särdeles vidkommande hvetete. Till mängden blef också skörden af hvetete god samt af råg öfver medelmåttan. Båda sädeslagen hafva lämnat riklig halmfalkastning.

Beskaffenheten af rågen blef, särskildt i länets södra del, mindre god på grund af alltför riklig nederbörd under bärgningstiden. Äfven hvetet led på olika platser inom länet skada under skördetiden.

Vårsåden såddes delvis ganska tidigt, redan i början af april månad. En mellankommande regnperiod vållade visserligen uppehåll uti vårarbetena, men likväl var vårsådden öfverallt afslutad betydligt tidigare än under de närmast föregående åren. En varm sommar utan nämnvärdt skadliga torkperioder kom vårsåden att nå en synnerligen lofvande utveckling ända till slutet af växttiden, då bristande fuktighet i förening med stark värme på lättare jord åstadkom brådmognad. Den först sådda hafren blef i allmänhet väl bärgad. Den sensådda hafren åter likasom baljväxterna hafva lidit betydlig skada genom den ovanligt ihållande nederbörden under senare hälften af augusti och förra hälften af september månader.

Skörden af hafre kan anses hafva blifvit medelmåttig, men afkastningen af stråfodret ringa.

Skörden af korn, blandsäd och baljväxter synes hafva blifvit något öfver medelmåttan.

Potatisen har lämnat god afkastning, ehuru alltför riklig nederbörd i förening med här och hvar uppträdande växtsjukdomar på olika orter inom länets tre södra härad skadat densamma.

Af sockerbetor kan skörden anses hafva blifvit god. Beträffande sockerhalten i betorna är denna ännu icke utrönt, men torde densamma, af allt att döma, blifva tillfredsställande.

Foderrotfrukterna hafva jämväl lämnat god afkastning, ehuru de, enligt inkomna meddelanden, inom Halmstads härad lära vara något angripna af röta.

Gräsväxten gynnades af den blida väderleken under våren och har lämnat i det närmaste god afkastning beträffande hö från vallar samt medelmåttig skörd från naturliga ängar. Från Årstads härad har dock skörden af vallhö angifvits såsom endast medelmåttig.

Såsom allmänt omdöme om årets skörd torde kunna uttalas, att densamma *såväl till mängden som beskaffenheten* varit *fullt medelmåttig*;

för *Göteborgs och Bohus län* (ink. d. 11 nov.):

Höstsådena, råg och hvetete, af hvilka det senare numera odlas i större utsträckning än förr, hafva gifvit öfver medelmåttig skörd, hvars beskaffenhet på grund af gynnsamt bärgningsväder måste betecknas såsom tillfredsställande.

Vårsådena, hafre, som fortfarande utgör länets hufvudsåde, ehuru på senare tider odlingen därpå något minskats, samt korn och blandsäd, råg och hvetete, hvilka två sistnämnda sädeslag odlas i endast ringa omfattning, hafva äfven lämnat öfver medelmåttig skörd, hvars beskaffenhet måste betecknas såsom mycket god.

Afkastningen af ärter och vicker samt böner, hvilka sädeslag i länets södra del odlas i stor omfattning, kan betecknas såsom medelmåttig såväl till myckenhet som till beskaffenhet.

Potatisen har i allmänhet gifvit god skörd hvad kvantiteten beträffar, men i största delen af länet angripits af röta.

Öfriga rotfrukter, som odlas ganska allmänt, hafva lämnat öfver medelmåttig skörd.

Socketbetor, som endast odlas inom ett länsmansdistrikt, hafva gifvit god skörd.

Skörden af lin, som endast odlas på helt få ställen inom länet, har varit ringa.

Höskörden både från odlad jord och från naturliga ängar har varit öfver medelmåttig och af mycket god beskaffenhet.

Halmfalkastningen kan betecknas som fullt medelmåttig och är af god beskaffenhet.

Med hänsyn till nu angifna förhållanden anser sig Landshöfdingebudet kunna fälla det allmänna omdömet om innevarande års skörd inom länet, att densamma blifvit *nära god*;

för *Älfsborgs län* (ink. d. 8 nov.):

att höstvetet gifvit öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att höstrågen gifvit knappt medelmåttig skörd af mycket god beskaffenhet;

att vårsåden gifvit god skörd af utmärkt beskaffenhet;

att skörden af ärter och skidfrukter, hvilka likväl odlas i ringa omfattning, varit öfver medelmåttig och af god beskaffenhet;

att potatisen lämnat öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att öfriga rotfrukter lämnat medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att höskörden från såväl naturlig äng som odlad jord varit medelmåttig och af mycket god beskaffenhet; samt

att halmfalkastningen är af höstsäd betydligt under medelmåttig och af vårsäd riklig samt till beskaffenheten af båda slagen mycket god.

Såsom allmänt omdöme anser sig Konungens Befallningshafvande kunna uttala, att årets skörd inom länet varit *nära god* och af *mycket god beskaffenhet*;

för *Skaraborgs län* (ink. d. 28 okt.):

att höstsåden gifvit god skörd;

att vårsåden lämnat öfver medelmåttig skörd;

att potatisen, som i allmänhet är angripen af röta, lämnat nära god skörd;

att öfriga rotfrukter gifvit öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att höskörden, hvars inbärgande försiggått under gynnsam väderlek, lämnat fullt medelmåttig afkastning; samt

att såväl höst- som vårsåden lämnat godt halmutbyte.

Med hänsikt till dessa förhållanden anser sig Länsstyrelsen kunna angående årsväxten inom länet uttala det allmänna omdöme, att skörden innevarande år kan betecknas såsom *öfver medelmåttig*;

för *Värmlands län* (ink. d. 2 nov.):

Nästlidet års regniga höst, som inom länet väsentligen försvårade och försenade sådden af höstsäd, hvaraf här företrädesvis odlas råg, äfvensom å sina ställen användt mindre godt utsäde har menligt inverkat på afkastningen af nämnda sädesslag. Då emellertid höstsådens bärgning försiggått under i allmänhet gynnsamma förhållanden och det inbärgade blifvit af god beskaffenhet, torde skörden af nu ifrågakarande sädesslag få anses medelmåttig.

Vårsåden, som till hufvudsakligaste delen utgöres af hafre, har, bärgad under gynnsamma omständigheter, lämnat god skörd af god beskaffenhet.

Däremot har skörden af potatis, som allmänt visat sig vara starkt angripen af torröta, blifvit under medelmåttan.

Å odlade marker har höskörden utfallit fördelaktigt, inom vissa delar af länet blifvit god, ända till riklig och, bärgad under gynnsamma förhållanden, af god beskaffenhet. Till följd af Vänerns innevarande år inträffade höga vattenstånd har emellertid höskörden från naturliga ängar å sina ställen alldeles misslyckats. Med beaktande häraf och att särskilda delar af länet lämnat allenast medelmåttig höskörd, finner Konungens Befallningshafvande halmfalkastningen för länet i dess helhet böra betecknas såsom fullt medelmåttig.

Hvad slutligen angår halmfalkastningen synes densamma, med fäst afseende jämväl på dess goda beskaffenhet till följd af gynnsam bärgning, få betraktas såsom nära god.

På grund af hvad sålunda anförts finner sig Konungens Befallningshafvande böra uttala det allmänna omdömet öfver innevarande års skörd inom länet, att densamma blifvit *öfver medelmåttig*.

Om också nämnda omdöme kan anses gälla om skörden i dess helhet inom länet, får dock icke förbises, att Vänerns osedvanligt höga vattenstånd under året vållat högst betydande skador icke endast å höskörden från naturliga, efter Väner belägna ängar utan äfven i öfrigt, enär ägor vid och i närheten af nämnda sjö däri genom icke alls eller blott i begränsad omfattning kunnat besås och för den skull eljest beräknad afkastning af sådana ägor icke erhållits, i fråga om storleken af hvilka skador utredning för närvarande pågår;

för *Örebro län* (ink. d. 26 okt.):

att hvetet lämnat nära god skörd af god beskaffenhet;

att rågen lämnat likaledes nära god skörd af god beskaffenhet;

att kornet och blandsåden, hvilka dock ingendera odlas i någon större utsträckning, lämnat öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att hafren får anses hafva lämnat likaledes öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att ärterna, som odlas hufvudsakligen till husbehof, och börnorna, som odlas helt obetydligt, lämnat fullt medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att vickern, som blott odlas till grönfoder, lämnat öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att potatisen lämnat medelmåttig skörd eller något därunder af delvis mindre god beskaffenhet, i det att densamma på lågländ jord i stor utsträckning angripits af röta;

att öfriga jordfrukter lämnat medelmåttig skörd af medelgod beskaffenhet;

att linet, som odlas högst obetydligt, lämnat medelmåttig skörd af medelgod beskaffenhet;

att höskörden, på odlad jord, särskildt med hänsyn därtill, att en ovanligt rik andra skörd erhållits, måste anses till mängden nära god, samt på naturliga ängar varit medelmåttig, i båda fallen af god beskaffenhet;

att halmfalkastningen varit riklig och af god beskaffenhet;

samt att Kungl. Maj:ts Befallningshafvande anser sig om årets skörd inom länet kunna såsom allmänt omdöme uttala, att densamma varit *nära god* och, med undantag för potatisen, af god beskaffenhet;

för *Västmanlands län* (ink. d. 21 nov.):

Höstsåden af såväl råg som hvete har lämnat öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet.

Vårsåden, hvaraf mest odlas hafre, har lämnat god skörd af god beskaffenhet.

Potatisen har gifvit medelmåttig skörd, af mindre god beskaffenhet, under det att skörden af öfriga rotfrukter måste anses vara fullt medelmåttig.

Höskörden å odlad jord har utfallit god och å naturliga ängar öfver medelmåttan.

Halmfalkastningen har blifvit god och halmen af god beskaffenhet.

På grund af det anförda anser sig Konungens Befallningshafvande böra såsom slutligt omdöme uttala, att innevarande års skörd i länet blifvit till mängden *god* och *till beskaffenheten öfvervägande god*;

för *Kopparbergs län* (ink. d. 2 nov.):

Höstsåden, som hufvudsakligen består af råg och i länets sydligare socknar till någon del af hvete, har lämnat öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet.

Vårsåden, hvaraf mest odlas hafre och korn, har lämnat öfver medelmåttig skörd af god eller allra bästa beskaffenhet.

Skörden af potatis har i allmänhet varit fullt medelmåttig men till beskaffenheten ojämn och flerstädes angripen af torröta.

Höskörden från odlad jord har varit fullt medelmåttig och från naturliga ängar medelmåttig, men kan på det hela taget sägas vara fullt medelmåttig af i allmänhet god beskaffenhet.

Halmafkastningen har beträffande såväl höst- som vårsåden varit god och af god beskaffenhet.

Bärgningsvädret har i allmänhet varit mycket gynnsamt.

På grund af hvad sålunda anförts får Konungens Befallningshafvande såsom allmänt omdöme om innevarande års skörd uttala den mening, att densamma blifvit *öfver medelmåttig af god beskaffenhet*;

för *Gäflborgs län* (ink. d. 22 okt.):

att höstsåden gifvit nära god skörd;
att vårsåden, hufvudsakligen bestående af korn och hafre, gifvit god skörd;

att potatisen gifvit fullt medelmåttig skörd;
att höskörden varit god;
att halmen gifvit riklig skörd;
samt att beskaffenheten af skörden i allmänhet varit god;
och kan i följd häraf såsom allmänt omdöme om skörden inom länet uttalas, att den varit *god*;

för *Västernorrlands län* (ink. d. 4 nov.):

att sädesskörden varit god till mängd och beskaffenhet;
att potatisen, som flerstädes angripits af torröta, men i öfrigt varit af god beskaffenhet, gifvit öfver medelmåttig skörd;

att höskörden från såväl odlad jord som naturliga ängar till mängden varit öfver medelmåttig och blifvit af god beskaffenhet;
att halmafkastningen varit god till såväl beskaffenhet som mängd;

samt
att på grund häraf skörden kan anses hafva varit *mera än medelmåttig*;

för *Jämtlands län* (ink. d. 28 okt.):

att skörden af råg, som odlas i obetydlig mängd inom länet, och af korn, ortens hufvudsåde, blifvit såväl till mängd som beskaffenhet god, ehuru växtligheten något hindrats på grund af ihållande torka;

att hafren, som hufvudsakligen odlats såsom grönfoder, gått till mognad endast i länets bördigaste delar och där lämnat god afkastning;

att ärter och blandsäd odlats i ringa mängd och skördats nästan uteslutande som grönfoder;

att potatisen gifvit till myckenhet under medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att skörden af rotfrukter, som, med undantag af rofvor, odlas i obetydlig mängd, varit medelmåttig;

att höskörden, som lidit af den under sommaren rådande ihållande torkan, blifvit från odlad jord fullt medelmåttig och från naturliga ängar medelmåttig;

att halmafkastningen blifvit öfver medelmåttig;

att bärgningsvädret varit synnerligen gynnsamt;
att fodertillgången anses i allmänhet motsvara ortens behof, hvaremot sädesafkastningen blifvit tillräcklig till ortsbehovet endast inom länets bördigare delar;

och kan i följd häraf såsom allmänt omdöme om skörden inom länet uttalas, att densamma blifvit till kvantiteten *öfver medelmåttig och till beskaffenheten god*;

för *Västerbottens län* (ink. d. 5 nov.):

att såväl höstsåden, hvaraf uteslutande odlas råg, som ock kornet, länets hufvudsåde, lämnat god skörd af god beskaffenhet;

att potatisen lämnat en skörd, som till kvantiteten understiger medelmåttan, men i allmänhet är af fullgod beskaffenhet;

att höskörden såväl från odlad mark som från naturliga ängar torde få anses hafva blifvit knappt medelmåttig; och

att halmafkastningen varit god och af utmärkt beskaffenhet.

Med stöd af hvad sålunda anförts, anser sig Konungens Befallningshafvande böra uttala det allmänna omdöme om årets skörd inom länet, att densamma utfallit beträffande spannmål och halm öfver medelmåttan, beträffande foder medelmåttig samt vidkommande potatis knappt medelmåttig;

för *Norrbottnens län* (ink. d. 12 nov.):

Skörden af råg, som fortfarande odlas i obetydlig mängd inom länet, har blifvit medelmåttig.

Kornet, ortens hufvudsåde, har lämnat fullt medelmåttig skörd af god beskaffenhet.

Hafren, hufvudsakligen odlad såsom grönfoder, har i allmänhet lämnat medelmåttig afkastning.

Skörden af potatis har till mängden blifvit under medelmåttan men till beskaffenheten god; öfriga rotfrukter, som med undantag af rofvor odlas i obetydlig mängd, hafva jämväl gifvit en afkastning, som måste betecknas såsom under medelmåttan.

Höskörden från odlad jord har blifvit fullt medelmåttig och från naturliga ängar medelmåttig, men kan på det hela taget sägas vara fullt medelmåttig och af god beskaffenhet.

Halmafkastningen har blifvit god.

Bärgningsvädret har varit synnerligen gynnsamt.

Och kan i följd häraf såsom allmänt omdöme om skörden inom länet uttalas, att densamma blifvit till kvantiteten *fullt medelmåttig och till beskaffenheten god*.

Sammanfattas ofvan meddelade omdömen, så vidt de gälla skörden i dess helhet inom hvarje län, erhålles följande

Sammandrag af Länsstyrelsernas omdömen om 1910 års skörd.

Stockholms län	nära god. ¹⁾
Uppsala län	god.
Södermanlands län	nära god. ¹⁾
Östergötlands län	god.
Jönköpings län	öfver medelmåttan.
Kronobergs län	fullt medelmåttig.
Kalmar län	öfver medelmåttan.
Gottlands län	öfver medelmåttan.
Blekinge län	öfver medelmåttan. ¹⁾
Kristianstads län	nära medelmåttig.
Malmöhus län	öfver medelmåttan.
Hallands län	öfver medelmåttan. ¹⁾
Göteborgs och Bohus län	nära god.
Älfsborgs län	god. ¹⁾
Skaraborgs län	god. ²⁾
Värmlands län	öfver medelmåttan.
Örebro län	nära god.
Västmanlands län	god.
Kopparbergs län	nära god. ¹⁾
Gäflborgs län	god.

¹⁾ Jämför ofvan anförda utdrag ur länsredogörelsen. — ²⁾ Enligt Länsstyrelsens omdömen om skörden sammanställda med kronolänsmännens rapporter.

Västernorrlands län	nära god.
Jämtlands län	nära god. ¹⁾
Västerbottens län	fullt medelmåttig. ¹⁾
Norrbottnens län	öfver medelmåttan. ¹⁾

Hela riket nära god.

Om nu enligt den värdeskala för de särskilda länen, som år 1890 upprättades och för hvilken då i årets Sammandrag lämnades redogörelse, de län, hvilkas skördeutfall varit detsamma eller i det närmaste detsamma, föras tillhopa, visar sig, att 1910 års skörd i fråga om länen kan sålunda betecknas:

god	i 6 län med 31 % af medelskörden i riket.
nära god	» 7 » » 22 » » » » »
öfver medelmåttan	» 8 » » 35 » » » » »
fullt medelmåttig	» 2 » » 6 » » » » »
nära medelmåttig	» 1 » » 6 » » » » »

Endast ett län har sålunda fått mindre än medelskörd, nämligen Kristianstads, detta icke på grund af skördemängden utan beroende på skördens kvalitativa beskaffenhet. Jämväl för Malmöhus län har denna verkat nedsättning i skördeomdömet, medan förhållandet i allmänhet varit det motsatta. Bäst har skörden utfallit i mellersta Sverige.

För erhållandet af det nyss angifna omdömet om skörden för hela riket hafva vid beräkningen de allmänna omdömen, som gifvits beträffande de särskilda länen skörd, blifvit omsatta till de relativa talvärden, som finnas angifna i 1874 års berättelse. Enligt denna hafva nämligen gifvits och gifvas fortfarande åt dessa allmänna omdömen följande värden:

Ymnig skörd	10.
Riklig skörd	9.
God skörd	8.
Nära god skörd	7.5
Öfver medelmåttig skörd	7.
Fullt medelmåttig skörd	6.5
Medelmåttig skörd	6.
Nära medelmåttig skörd	5.5
Under medelmåttig skörd	5.
Betydligt under medelmåttig skörd	4.5
Knapp eller ringa skörd	4.
Nära missväxt	3.
Missväxt	0—2.

Användas dessa talvärden vid beräkningen af 1910 års skörd, erhålles såsom riksmedelstal 7.3, hvilket närmast motsvarar uttrycket nära god skörd.

Då jämförelser med tidigare år i hög grad tjäna att belysa årets skördeutfall och klargöra uppfattningen däraf, meddelas här äfven de relativa talvärden, som skördarna riket ansetts böra erhålla från och med 1874, det år då Sammandrag af Länsstyrelsernas årsväxtberättelser för första gången af Statistiska Centralbyrån offentliggjordes:

Skördeår.	Relativt värde.	Skördeår.	Relativt värde.
1910	7.3	1891	6.4
1909	6.9	1890	7.5
1908	8.1	1889	5.4
1907	6.7	1888	6.1
1906	7.6	1887	6.4
1905	6.6	1886	6.2
1904	5.7	1885	5.8
1903	6.8	1884	7.3
1902	6.0	1883	5.9
1901	6.0	1882	7.4
1900	7.3	1881	5.0
1899	5.3	1880	6.8
1898	7.4	1879	6.5
1897	6.5	1878	7.5
1896	6.7	1877	5.4
1895	6.2	1876	5.9
1894	6.6	1875	7.0
1893	5.9	1874	5.4
1892	7.8		

Talvärdet 7.3 förekommer såsom tecken för årsskörden två gånger under de föregående trettiosex åren. Bland de återstående af dessa hafva tjugusju erhållit lägre och endast sju högre talvärde. Högre omdöme än nära god har endast gifvits åt tvenne skördar af samtliga, nämligen skördarna åren 1892 och 1908, då omdömet blef god. Såsom af Sammandraget till Hushållningssällskapens berättelser för år 1906 närmare framgår, torde dock jämväl detta års skörd hafva varit förtjänt af samma vitsord.

I genomsnitt för samtliga trettiosju år har talvärdet för skörden utgjort 6.52. Medeltalen för femårsperioderna åren 1876—1910 äro följande:

Åren 1876—1880	6.42
» 1881—1885	6.28
» 1886—1890	6.32
» 1891—1895	6.58
» 1896—1900	6.64
» 1901—1905	6.22
» 1906—1910	7.32

Såsom redan af de föregående årens skörderesultat kunde förutsägas, har talvärdet för den senaste femårsperioden blifvit vida högre än för någon af de sex föregående perioderna, och allra störst är öfvervikten, när jämförelsen sker med den närmast förflutna perioden 1901—1905, hvars talvärde var det lägsta af alla. Vårt land har sålunda under de senaste fem åren högeligen gynnats i fråga om åkerjordens och ängsmarkens afkastning. Omsättas här angifna talvärden i de för skördens värdering använda omdömen, visar sig, att under denna femårsperiod i sin helhet riket haft nära god skörd, medan af de föregående perioderna ingen kommit upp ens till omdömet öfver medelmåttan.

Utsträcker undersökningen till de särskilda länen, visar sig, att talvärdena för deras skörd såväl under femårsperiodens särskilda år som i medeltal för hela perioden hafva varit följande, hvarmed sammanställas motsvarande medeltal för perioderna 1901—1905 och 1896—1900:

¹⁾ Jämför ofvan anförda utdrag ur länsredogörelsen.

L ä n .	År	År	År	År	År	Medel- tal 1906 — 1910.	Medeltal	
	1906.	1907.	1908.	1909.	1910		1901 — 1905.	1896 — 1900.
Stockholms län	7.5	6.5	7.5	7.0	7.5	7.2	5.5	6.7
Uppsala län	9.0	5.0	8.0	7.5	8.0	7.5	5.8	7.1
Södermanlands län	9.0	7.0	9.0	7.0	7.5	7.9	6.0	7.4
Östergötlands län	9.0	7.5	9.0	8.0	8.0	8.3	6.4	7.1
Jönköpings län	7.0	7.0	7.5	7.0	7.0	7.1	6.4	6.5
Kronobergs län	7.0	7.0	7.5	6.5	6.5	6.9	6.2	6.4
Kalmar län	7.5	7.0	8.0	7.5	7.0	7.4	6.5	6.8
Gottlands län	7.0	7.0	7.5	7.5	7.0	7.2	6.2	7.1
Blekinge län	8.0	6.5	8.0	7.0	7.0	7.3	6.3	5.9
Kristianstads län	8.0	7.5	8.0	7.5	5.5	7.3	6.8	6.5
Malmöhus län	9.0	8.0	8.0	7.0	7.0	7.8	7.0	6.7
Hallands län	7.0	6.0	8.0	6.0	7.0	6.8	6.6	6.9
Göteborgs o. Bohus län	6.5	5.5	7.5	6.5	7.5	6.7	5.5	6.4
Älfsborgs län	7.0	5.5	9.0	6.5	8.0	7.2	5.7	6.6
Skaraborgs län	7.5	7.0	7.5	7.0	8.0	7.4	6.0	6.5
Värmlands län	6.5	5.5	7.5	6.0	7.0	6.5	5.9	6.4
Örebro län	8.0	6.5	8.0	6.5	7.5	7.3	6.4	7.1
Västmanlands län	8.0	7.5	9.0	7.0	8.0	7.9	5.9	6.7
Kopparbergs län	6.5	5.5	8.0	6.0	7.5	6.7	5.9	6.8
Gäddede län	6.5	6.5	8.0	6.0	8.0	7.0	6.3	6.6
Västernorrlands län	5.5	5.0	8.0	7.0	7.5	6.6	6.2	5.8
Jämtlands län	6.5	5.5	8.0	5.5	7.5	6.6	6.3	6.6
Västerbottens län	5.5	6.5	9.0	6.0	6.5	6.7	5.9	5.8
Norrbottnens län	6.0	6.5	8.0	6.5	7.0	6.8	5.7	6.3
Hela riket	7.6	6.7	8.1	6.9	7.3	7.3	6.2	6.6

Af här anförda siffror framgår, att skörden under femårsperioden varit bäst i Östergötlands län, med talvärdet 8.3, Södermanlands och Västmanlands län, 7.9, och Malmöhus län, 7.8, hvilka samtliga län sålunda i genomsnitt för hela perioden erhållit god skörd. För intet län är medeltalet lägre än 6.5, uttrycket för fullt medelmåttig skörd. Detta är talvärdet för Värmlands län, och liknande skördar hafva erhållits i Västernorrlands och Jämtlands län, 6.6, samt i Göteborgs och Bohus, Kopparbergs och Västerbottens län, 6.7. Mindre än medelskörd har under alla åren erhållits, år 1906 i Västernorrlands och Västerbottens län, år 1907 i Uppsala, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Västernorrlands och Jämtlands län, år 1909 i Jämtlands län och år 1910 i Kristianstads län, och var skördeomdömet härvid år 1907 så lågt som under medelmåttan för två län. År 1908 erhöll däremot intet län mindre än nära god skörd.

Sammanställas med talvärdena för perioden 1906—1910 medeltalssiffrorna för de båda närmast föregående femårsperioderna, visar sig, att under perioden 1896—1900 högsta talvärdet för något län var 7.4 (för Södermanlands län), medan tre län ej nådde upp till medelskörd, och att under perioden 1901—1905 det sistnämnda var förhållandet med ej mindre än nio län, hvarjämte medeltalet för intet län då var högre än 7.0 (för Malmöhus län).

II.

Kvantitativ beräkning af uppgifterna om 1910 års skörd.

Till grund för den kvantitativa skördeberäkningen läggas, enligt hvad förut blifvit anmärkt, dels Hushållningssällskapens meddelanden om utsädesmängden, dels de för hvarje länsmansdistrikt insända uppgifterna om skördadt korntal.

De senaste uppgifter om *utsädet*, som vid uppgörandet af denna beräkning föreligga för riket i dess helhet, förskrifva sig från år 1908. Dock kunna icke dessa obetingadt få begagnas för att angifva utsädet äfven för 1910 års skörd. Erfarenheten visar nämligen, att åtminstone i fråga om en del kulturväxter en ganska jämnt fortgående förändring med afseende på odlingens omfattning äger rum, och denna faktor måste äfven tagas med i beräkningen. För att närmare lära känna ifrågavarande förhållande beträffande de senaste åren har, i likhet med hvad förut ägt rum, efterföljande öfversikt upprättats:

Förändringar i utsädesmängden, i %.
Ökning +; minskning —.

	Från 1903 till 1904.	Från 1904 till 1905.	Från 1905 till 1906.	Från 1906 till 1907.	Från 1907 till 1908.
Hvete, höst-	+ 0.05	+ 3.21	+ 3.70	+ 2.54	+ 4.19
» vår-	— 5.89	+ 4.70	+ 2.52	— 2.26	— 2.41
Råg, höst-	+ 0.11	— 0.22	+ 0.67	— 1.11	— 0.62
» vår-	+ 0.77	+ 2.43	— 3.62	+ 1.60	+ 1.89
Korn	— 0.74	— 1.48	— 1.56	— 2.80	— 0.59
Hafre	+ 0.27	+ 0.09	— 0.48	+ 0.08	+ 0.03
Blandsäd	+ 2.50	+ 2.22	+ 6.32	+ 2.10	+ 2.13
Ärter	— 1.75	+ 1.55	+ 0.23	+ 0.33	+ 0.41
Bönor	— 1.34	— 1.79	— 1.32	— 4.82	— 2.04
Vicker	+ 6.32	+ 1.31	+ 6.88	+ 7.65	+ 2.15
Potatis	— 0.73	+ 2.93	+ 5.66	— 0.06	+ 2.80

Bland här uppräknade växtslag visa *hösthvete*, *blandsäd* och *vicker* en årligen fortgående afsevärd ökning af utsädesmängden. Om dessa växtslag kan med fog antagas, att deras utsäde ökats på enahanda sätt för 1909 och 1910 års skördar. Motsatt antagande kan af samma skäl göras i fråga om *korn* och *bönor*.

Vid beräkning af utsädesmängden för 1910 års skörd af nämnda fem växtslag, eller hösthvete, korn, blandsäd, bönor och vicker, hafva, i öfverensstämmelse med hvad förut vid sådana beräkningar ägt rum, de i Hushållningssällskapens berättelser för dem angifna utsäden för år 1908 ökats eller minskats med två gånger det procenttal, som utgör medeltalet af tabellens siffror för de fem åren 1904—1908, eller ökats för hösthvete med 5.48 %, för blandsäd med 6.11 % och för vicker med 9.72 % samt minskats för korn med 2.87 % och för bönor med 4.52 %. För öfrigt hafva 1908 års utsädessiffror blifvit bibehållna. I enlighet med hvad nu blifvit anfördt har en beräkning af 1910 års *utsädesbelopp*

länsvis blifvit utförd, hvilken för hela riket gifvit följande tal:

	Utsäde.
Hvete, höst-	233,184 hektoliter.
» vår-	18,936 »
Råg, höst-	1,026,818 »
» vår-	28,600 »
Korn	595,183 »
Hafre	3,265,796 »
Blandsäd	557,190 »
Ärter	65,674 »
Bönor	10,094 »
Vicker	33,339 »
Potatis	3,314,482 »

Härvid äro då äfven vederbörliga afdrag gjorda för de fall, när inom ett distrikt odlingen helt och hållet eller delvis afsett grönfoderskörd. Minskning af utsädesmängden har af denna anledning gjorts för hafre med 30,234 hektoliter (0·9 %), för blandsäd med 8,365 hektoliter (1·5 %), för ärter med 633 hektoliter (1·0 %) och för vicker med 38,970 hektoliter (53·9 %). För vickern är afdraget ovanligt stort.

Uppgifterna om det skördade korntalet af hvarje särskildt slag af utsäde äro sammanställda i tabell 1 och äro enligt denna år 1910 för hela riket följande: hösthvete 10·70, vårhvete 6·95, höstråg 8·13, vårråg 5·67, korn 8·74, hafre 8·12, blandsäd 9·64, ärter 6·95, bönor 6·05, vicker 7·40 och potatis 7·29. Af dessa äro korntalen för hösthvete, hafre och vicker de högsta, som förekommit under de trettio-sju åren 1874—1910, och står härvid beträffande hafren året 1910 betydligt framför det år, som härvid kommer det närmast, eller året 1908 med korntalet 7·85. Beträffande vickern torde böra anmärkas, att korntalsberäkningarna möta stora svårigheter och endast kunna blifva ungefärliga, på den grund att en så betydande del af detta sädesslag skördas som grönfoder. I fråga om korntalen för vårhvete, korn och blandsäd öfverträffas året 1910 endast af året 1908, då korntalet för vårhvete uppgick till 7·16, för korn till 8·82 och för blandsäd till 9·71.

Till närmare belysning af 1910 års skördeutfall, kvantitativt taget, hafva i tabell A såväl för hela riket som för dess särskilda län jämförelser blifvit gjorda mellan årets korntal och korntalen för en medelskörd, och äro härvid, liksom i närmast föregående berättelser, såsom medelkorntal antagna medeltalen för de tjugu åren 1886—1905. Skär-

Tab. A. Jämförelse mellan 1910 års och 1886—1905 årens grödor, bestämda efter skördade korntalet af olika värtslag.

Län.	Medelkorntal 1886—1905.										1910 års korntal i proc. af 1886—1905 årens medelkorntal.											
	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Potatis.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Potatis.
	Höst-.	Vår-.	Höst-.	Vår-.								Höst-.	Vår-.	Höst-.	Vår-.							
Stockholms län	7·91	6·11	7·69	6·74	6·77	6·70	6·93	6·37	6·11	6·33	6·12	104	105	104	100	117	135	127	114	124	124	78
Uppsala län	7·75	6·14	7·58	6·75	7·39	6·89	7·08	5·65	5·52	5·84	6·04	109	114	103	—	114	126	121	132	105	132	90
Södermanlands län	8·70	6·28	8·30	6·26	6·73	7·12	7·10	5·69	5·20	5·94	6·18	109	105	97	—	108	130	126	114	99	137	83
Östergötlands län	7·98	5·98	7·77	4·44	7·75	6·88	7·43	5·70	6·39	5·80	6·29	141	132	123	122	121	133	132	123	106	144	126
Jönköpings län	6·79	5·49	6·76	5·05	5·50	6·08	5·42	4·83	4·90	5·50	6·65	95	108	106	104	113	117	131	97	—	96	107
Kronobergs län	5·20	5·08	5·91	5·27	5·98	6·68	6·21	4·21	2·50	5·22	6·99	96	110	106	97	108	113	109	86	120	—	110
Kalmar län	6·82	5·71	6·39	5·29	5·67	6·23	6·00	5·07	5·77	5·80	5·76	121	117	113	94	114	114	129	101	101	112	107
Gottlands län	6·61	6·70	6·91	4·50	6·62	6·59	6·53	5·15	5·63	5·98	5·88	128	—	107	—	115	121	119	122	—	—	129
Blekinge län	7·53	5·60	6·23	5·03	6·30	6·18	6·26	5·70	7·00	5·80	6·15	137	116	122	116	114	119	108	118	93	126	117
Kristianstads län	8·87	6·33	7·42	5·28	8·02	7·70	7·98	5·75	6·56	5·50	6·84	120	123	118	117	102	106	106	98	108	118	111
Malmöhus län	10·13	8·19	8·95	5·13	9·79	9·63	9·91	6·70	6·59	6·43	7·91	139	121	117	114	118	125	124	114	129	137	124
Hallands län	8·31	6·08	7·79	4·98	6·79	7·41	6·73	6·66	7·01	6·67	6·85	126	122	113	119	112	126	119	125	129	112	122
Göteborgs och Bohus län	7·61	5·67	8·04	5·60	6·24	5·78	5·95	5·19	5·46	5·02	7·60	107	106	90	100	108	124	115	117	100	121	108
Älfsborgs län	7·76	6·06	7·32	5·86	5·72	5·71	6·63	6·03	7·54	6·13	7·12	105	100	99	108	117	125	120	111	106	102	111
Skaraborgs län	7·14	5·40	6·96	4·41	5·96	5·60	5·62	5·86	5·02	5·66	6·45	118	105	112	119	113	131	125	121	146	126	113
Värmlands län	7·77	5·86	8·36	5·46	5·31	5·59	5·04	5·29	—	4·88	7·13	108	—	78	—	136	140	128	126	—	134	89
Örebro län	8·26	5·56	8·30	5·00	6·53	6·89	6·65	6·34	6·76	5·92	6·83	103	113	109	132	118	121	109	106	135	127	97
Västmanlands län	8·04	7·28	8·14	—	7·18	7·17	6·79	5·82	5·75	6·38	6·71	112	137	99	—	119	129	136	127	—	138	92
Kopparbergs län	8·37	6·28	11·71	7·31	7·41	6·26	7·35	5·56	—	6·44	7·49	108	100	100	—	132	130	126	154	—	—	118
Gälleborgs län	9·76	7·16	9·65	5·97	7·80	7·76	7·80	6·51	7·28	6·66	7·81	92	—	108	—	119	124	129	107	124	128	104
Västernorrlands län	—	—	8·70	5·69	7·05	7·02	6·70	5·07	—	6·12	6·62	—	—	100	114	125	122	125	127	—	—	102
Jämtlands län	—	—	8·29	7·83	6·56	6·28	6·48	4·86	—	—	6·48	—	—	110	—	134	123	113	136	—	—	76
Västerbottens län	—	—	8·19	5·53	6·03	5·91	6·43	3·50	—	—	7·57	—	—	100	100	137	103	120	—	—	—	78
Norrbottnens län	—	—	11·95	7·71	6·00	8·65	5·88	—	—	—	7·74	—	—	103	—	145	106	156	—	—	—	76
Hela riket	8·35	6·00	7·59	5·22	7·26	6·52	7·92	5·78	5·79	5·86	6·77	128	116	107	109	120	125	122	120	104	126	108

skådar man nu dessa tal, finner man, att enligt dem afkastningen af de båda höstsäderna hvete och råg var kvantitativt särdeles förmånlig i de sydsvenska länen, på Gottland samt i Östergötlands och Skaraborgs län, medan rågen i åtskilliga län, däraf äfven i några mera betydande, endast lämnade medelskörd eller därunder. Vårstråsäderna lämnade däremot öfverallt god eller mycket god afkastning. Sälunda erhöll Norrland en utmärkt skörd af sitt hufvudsäde kornet och detsamma var förhållandet beträffande hafren i de tre länen kring Vänern, som framför andra utmärka sig för sin odling af detta sädesslag. Äfven af ärter och vicker var skördeutfallet i allmänhet mycket förmånligt, och att riks-siffran för bönor icke blef bättre, är att tillskrifva skördeutfallet i Göteborgs och Bohus län, där nära $\frac{3}{4}$ af åkerbönrorna odlas. Potatisen har i flere län lämnat en afkastning åtskilligt lägre än medelskörd; dock icke i de skånska länen och i Blekinge län, där mer än $\frac{1}{4}$ af denna rotfrukt skördas.

Sammanföras växtslagen *gruppris*, utfaller en jämförelse mellan korntalen för år 1910 och medelkorntalen för åren 1886—1905 på följande för årets korntal förmånliga sätt:

	Korntal år 1910.	Medelkorntal 1886—1905.	Korntalet 1910 i % af medel- korntalet.
Höstsäd	8·61	7·70	112
Vårstråsäd	8·37	6·75	124
Baljväxter	7·00	5·72	122
Potatis	7·29	6·77	108

Af de uppgifter om skörden, som i tabell 1 lämnats, framgår för öfrigt:

att *potatisens beskaffenhet* varit i de fyra nordligaste länen god, men i det öfriga riket flerstädes mindre god såsom angripen af röta;

att skörden af *sockerbetor* utfallit nästan god samt af *öfriga rotfrukter* öfver medelmåttan;

att *spånadsväxter* lämnat i frö 3·6 kornet och i tåga en skörd öfver medelmåttan;

att *höskörden från odlad jord* varit till mängden betydligt öfver medelmåttan samt, med undantag för Skåne och Blekinge, till beskaffenheten god eller mycket god;

Tab. B. Sädesslagens medelvikt i kilogram för 1 hektoliter, åren 1886—1905 samt år 1910.

Län.	Hösthvete.		Vårhvete.		Höstråg.		Vårråg.		Korn.		Hafre.		Blandsäd.		Ärt.		Bönor.		Vicker.	
	1886—1905.	1910.	1886—1905.	1910.	1886—1905.	1910.	1886—1905.	1910.	1886—1905.	1910.	1886—1905.	1910.	1886—1905.	1910.	1886—1905.	1910.	1886—1905.	1910.	1886—1905.	1910.
Stockholms län	78·1	78·1	74·2	—	71·5	71·8	67·6	³⁾ 67·0	64·2	64·8	48·3	49·3	56·7	56·8	80·1	79·9	79·0	—	75·2	⁴⁾ 77·0
Uppsala län	77·1	77·4	74·3	³⁾ 75·0	71·2	71·6	70·5	—	64·8	66·4	47·8	49·1	54·6	57·0	80·7	79·5	78·2	—	77·0	80·3
Södermanlands län	77·8	77·9	76·6	—	72·0	71·9	74·1	—	66·2	66·6	48·0	49·0	55·7	55·1	80·6	79·6	77·3	—	76·9	³⁾ 80·0
Östergötlands län	78·5	78·5	76·4	76·1	73·3	73·0	68·8	³⁾ 67·5	65·8	66·4	47·5	48·2	54·6	55·6	79·8	80·1	—	³⁾ 80·0	74·7	75·9
Jönköpings län	78·3	77·8	75·8	73·2	73·9	74·6	73·0	71·9	65·4	65·9	46·5	46·8	52·3	⁴⁾ 55·0	77·7	75·5	—	—	²⁾ 72·5	—
Kronobergs län	77·7	³⁾ 85·5	74·0	78·3	72·0	75·0	71·9	72·4	63·8	63·5	45·6	46·3	55·6	⁴⁾ 56·3	75·6	—	—	—	—	—
Kalmar län	79·1	78·9	76·6	76·8	73·9	74·0	72·3	72·7	67·8	67·9	47·5	47·7	55·2	56·9	80·7	82·2	—	—	78·6	81·3
Gottlands län	77·6	77·8	69·8	—	71·9	71·7	²⁾ 62·0	—	68·3	69·0	46·0	47·4	55·5	⁴⁾ 55·8	81·2	⁴⁾ 79·3	75·8	—	75·7	—
Blekinge län	77·2	⁴⁾ 77·5	72·8	—	72·9	⁴⁾ 73·5	²⁾ 67·3	—	64·6	³⁾ 64·5	46·9	²⁾ 48·5	²⁾ 57·5	—	80·8	—	—	—	¹⁾ 81·0	—
Kristianstads län	78·0	76·4	75·3	⁴⁾ 76·0	73·3	73·3	71·1	72·2	64·9	62·6	48·2	47·2	55·6	54·4	78·2	77·6	87·0	—	79·0	—
Malmöhus län	79·4	78·6	77·0	74·8	74·5	74·8	70·4	³⁾ 72·0	67·3	67·4	50·7	49·7	58·1	58·2	80·0	79·4	¹⁾ 84·0	—	80·4	³⁾ 83·0
Hallands län	79·2	79·6	74·6	78·0	75·0	75·6	69·5	73·3	65·7	66·4	49·8	49·9	57·3	57·7	80·8	³⁾ 79·0	82·8	—	—	—
Göteborgs och Bohus län	77·1	79·6	77·9	³⁾ 70·0	72·9	73·4	70·8	—	63·7	65·9	47·9	49·8	53·0	⁴⁾ 62·5	76·2	81·8	77·2	³⁾ 80·0	78·7	³⁾ 85·0
Älfborgs län	77·8	78·0	74·7	70·2	72·8	73·5	69·0	69·9	61·8	⁴⁾ 59·8	47·2	49·2	54·6	²⁾ 55·0	76·9	⁴⁾ 79·5	—	—	71·7	—
Skaraborgs län	77·4	78·0	76·1	³⁾ 74·0	73·0	74·1	69·1	³⁾ 68·0	65·3	65·7	47·4	48·8	56·3	56·6	78·0	79·8	¹⁾ 81·0	—	69·8	³⁾ 73·0
Värmlands län	76·6	76·5	73·0	—	71·8	72·1	68·4	—	57·5	62·7	46·4	49·1	49·8	³⁾ 55·0	79·6	³⁾ 78·0	—	—	¹⁾ 60·9	—
Örebro län	77·4	77·6	70·9	⁴⁾ 75·0	71·1	72·0	67·8	70·7	64·9	65·2	47·6	48·4	54·7	53·3	79·6	78·9	—	—	75·9	—
Västmanlands län	77·2	77·3	76·0	³⁾ 75·0	71·3	71·5	—	—	63·4	64·1	47·9	48·0	54·0	56·6	79·2	78·4	—	—	76·8	77·4
Kopparbergs län	76·7	78·1	74·5	—	70·9	71·7	¹⁾ 70·0	—	60·9	62·1	46·4	48·7	51·7	⁴⁾ 51·5	74·6	77·8	—	—	—	—
Gäflborgs län	79·2	⁴⁾ 80·0	²⁾ 77·0	—	69·8	72·7	61·2	—	61·3	61·7	46·7	49·7	53·0	56·0	77·9	78·2	76·7	—	—	—
Västernorrlands län	—	—	—	—	68·5	72·0	66·5	³⁾ 65·0	58·1	62·8	43·8	47·1	51·5	²⁾ 61·0	74·3	³⁾ 85·0	—	—	—	—
Jämtlands län	—	—	—	—	66·5	70·0	²⁾ 69·4	—	56·1	62·6	42·4	47·0	47·3	³⁾ 48·0	71·1	⁴⁾ 79·8	—	—	—	—
Västerbottens län	—	—	—	—	64·2	67·1	51·8	³⁾ 62·7	54·1	62·4	42·5	—	48·9	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens län	—	—	—	—	65·5	71·3	60·8	—	56·2	63·6	44·8	⁴⁾ 44·8	—	³⁾ 62·5	—	—	—	—	—	—
Hela riket	78·3	78·1	75·3	75·5	72·8	73·3	70·3	71·5	63·6	65·1	47·7	48·6	55·6	56·5	79·4	79·5	77·9	80·0	75·4	76·9

¹⁾ Uppgifter blott för ett år af tjuguarperioden, med endast 1 uppgift för året. — ²⁾ Uppgifter blott för två år af tjuguarperioden, med endast 1 å 2 uppgifter för året. — ³⁾ Blott en uppgift. — ⁴⁾ Blott två uppgifter

att höskörden från naturlig äng lämnat en till mängden medelmättig skörd af i allmänhet god beskaffenhet;

att halmkastningen varit till mängden god samt, med undantag för vårsädeshalmen i södra Sverige, af god eller mycket god beskaffenhet;

att sädestillgången är betydligt större än vanligt, i all synnerhet beträffande hvete och hafre;

att fodertillgången är fullt tillräcklig;

att bärgningsvädret varit i Norrland och Dalarna ovanligt gynnsamt, på Gottland och Öland, inom en stor del af Småland samt synnerligast i Skåne och Blekinge mindre gynnsamt, för öfrigt i allmänhet gynnsamt.

I tabell 2 meddelas resultatet af de beräkningar, som verkställt rörande den inbärgade skördens kvantitet, hvar-

jämte motsvarande uppgifter anföras för de närmast föregående fem åren äfvensom i medeltal för årtiondet 1900—1909.

Skördetalen för olika grupper äro enligt tabell 2 följande:

	Skörd 1910. Hektoliter.	Medelskörd 1900—1909. Hektoliter.	1910 års skörd i % af medelskörden.
Höstsäd	10,844,200	10,217,800	106
Vårsträsäd	37,379,300	31,919,500	117
Baljväxter	764,100	659,000	116
Samtliga sädesslag	48,987,600	42,796,300	114
Potatis	24,171,400	21,874,800	110

I fråga om de särskilda sädesslagen äro skördekvantiteterna af hösthvete, hafre och blandsäd de högsta hittills an-

Tab. C. Sädesskördens beräknade vikt år 1910.

L. å n.	Hvete. (Höst- och vår-)	Råg. (Höst- och vår-)	Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor och vicker.	Summa.
	Deciton (= 100 kilogram).							
Stockholms stad	—	¹⁾ 70	¹⁾ 60	¹⁾ 100	—	¹⁾ 80	—	810
Stockholms län	¹⁾ 106,740	262,330	76,140	467,220	196,810	69,990	¹⁾ 29,560	1,208,790
Uppsala län	123,590	210,430	185,990	255,610	268,410	51,040	¹⁾ 5,210	1,100,280
Södermanlands län	¹⁾ 131,770	250,720	40,690	595,400	145,130	29,370	¹⁾ 16,880	1,209,960
Östergötlands län	181,160	547,850	181,600	621,300	767,220	44,530	21,490	2,365,150
Jönköpings län	9,940	291,510	36,710	821,270	20,740	1,210	¹⁾ 3,850	1,185,230
Kronobergs län	4,270	210,440	85,410	533,880	1,350	¹⁾ 560	—	835,910
Kalmar län	73,400	465,490	174,440	520,360	15,650	11,840	8,540	1,269,720
Gottlands län	54,620	168,570	202,030	43,750	32,360	4,840	—	506,170
Blekinge län	¹⁾ 36,210	¹⁾ 214,780	25,090	212,720	¹⁾ 28,420	¹⁾ 2,940	¹⁾ 14,230	534,390
Kristianstads län	159,350	592,890	136,410	476,200	329,070	12,570	¹⁾ 10,180	1,716,670
Malmöhus län	766,880	532,410	829,420	876,960	904,310	16,360	¹⁾ 12,030	3,938,370
Hallands län	87,210	331,160	25,500	692,910	86,260	4,110	¹⁾ 11,810	1,238,960
Göteborgs och Bohus län	15,330	¹⁾ 126,300	45,670	475,790	18,250	4,170	41,410	726,920
Älfsborgs län	23,130	341,780	7,890	1,260,260	9,850	3,100	¹⁾ 1,550	1,647,560
Skaraborgs län	109,260	673,830	34,360	1,781,740	56,830	35,110	¹⁾ 50,230	2,741,360
Värmlands län	9,030	293,590	8,840	979,590	3,190	6,240	¹⁾ 690	1,301,170
Örebro län	56,010	249,880	29,340	651,320	13,540	10,890	¹⁾ 4,100	1,015,080
Västmanlands län	92,300	208,490	42,050	597,260	86,710	28,930	6,270	1,062,010
Kopparbergs län	¹⁾ 6,450	163,550	50,050	506,870	7,930	6,920	—	741,770
Gäflleborgs län	950	49,800	194,790	349,640	19,490	5,630	¹⁾ 460	620,770
Västernorrlands län	—	22,750	294,720	107,530	8,480	1,020	—	494,500
Jämtlands län	—	11,270	138,280	11,700	2,060	11,570	—	174,880
Västerbottens län	—	6,340	314,250	¹⁾ 20,410	¹⁾ 13,050	—	—	351,050
Norrbottens län	—	11,120	225,590	16,890	1,380	—	—	254,980
Hela riket år 1910	²⁾ 2,047,610	²⁾ 6,237,350	3,385,320	12,876,680	3,036,490	363,020	⁴⁾ 238,490	23,184,960
» » » 1909	1,899,230	6,535,340	3,114,680	11,629,300	2,910,480	329,300	212,820	26,631,150
» » » 1908	1,873,590	6,751,880	3,598,100	12,616,320	3,002,840	397,040	265,000	28,504,770
» » » 1907	1,623,480	5,372,100	3,028,560	11,122,520	2,549,550	207,550	170,330	24,074,090
» » » 1906	1,737,180	6,834,650	3,459,080	11,794,870	2,603,200	344,630	249,850	27,023,460
» » » 1905	1,501,050	6,510,150	3,098,180	10,393,530	2,158,830	319,290	195,750	24,176,780
Medeltal åren 1900—1909	²⁾ 1,556,830	²⁾ 6,190,030	3,199,610	10,750,590	2,320,800	297,410	⁴⁾ 216,670	24,531,940

¹⁾ Då uppgifter om vikt per hektoliter saknats för något län, har vid beräkningen af totalvikten medelvikten för riket af det ifrågavarande sädesslaget i stället användts. — ²⁾ Häri ingå för år 1910 hösthvete med 1,948,600 och vårhvete med 99,010 deciton och för åren 1900—1909 hösthvete med 1,465,290 och vårhvete med 91,540 deciton. — ³⁾ Häri ingå för år 1910 höstråg med 6,121,610 och vårråg med 115,740 deciton och för åren 1900—1909 höstråg med 6,082,140 och vårråg med 107,890 deciton. — ⁴⁾ Häri ingå för år 1910 bönor med 48,720 och vicker med 189,770 deciton och för åren 1900—1909 bönor med 53,560 och vicker med 163,110 deciton.

gifna, och för det tredje af de mera allmänt odlade vårstråsäderna, eller kornet, öfverstiger afkastningen, oakadt odlingen af detta sädeslag för hvarje år går tillbaka, betydligt medelskörden för de tio närmast föregående åren.

Öfver *sädesslagens medelvikt* i kilogram för 1 hektoliter innehåller *tabell B* (sid. 11) uppgifter dels i medeltal för åren 1886—1905 och dels för år 1910. Skillnaden i vikt för hvarje sädeslag under skördeåret och nyssnämnda tjuguarperiod beträffande hela riket framgår af följande öfversikt:

	Vikt per hektoliter.		Vikt år 1910 öfver (+) eller under (—) medelvikten 1886—1905.	
	År 1910. Kg.	Åren 1886—1905. Kg.	Per hl. Kg.	Procent.
Hvete, höst-	78.1	78.3	— 0.2	— 0.3
vår-	75.5	75.3	+ 0.2	+ 0.3
Råg, höst-	73.3	72.8	+ 0.5	+ 0.7
vår-	71.5	70.8	+ 1.2	+ 1.7
Korn	65.1	63.6	+ 1.5	+ 2.4
Hafre	48.6	47.7	+ 0.9	+ 1.9
Blandsäd	56.5	55.6	+ 0.9	+ 1.6
Ärter	79.5	79.4	+ 0.1	+ 0.1
Bönor	80.0	77.9	+ 2.1	+ 2.7
Vicker	76.9	75.4	+ 1.5	+ 2.0

Siffrorna äro äfven här mycket förmånliga. Endast höstvetet har lägre vikt än den normala, detta beroende på skördeförhållandena inom de båda skånska länen, hvilkas betydelse för hveteskörden framgår däraf, att deras andel däraf år 1910 uppgår till ej mindre än 46.8 %. Afsevärdt låga viktsiffror känneteckna nämligen höstvetet och hafreskörden i Malmöhus län samt skörden af samtliga sädeslag af någon betydenhet i Kristianstads län. I de öfriga länen äro däremot viktsiffrorna mycket förmånliga, framför allt i Norrland och i rikets västra delar. Af Norrlands hufvudsäde kornet är under normala år vikten i medeltal 57.4 kg. per hektoliter, mot normalt 66.6 kg. per hektoliter i det öfriga riket. År 1910 är vikten af det norrländska kornet i medeltal ej mindre än 62.6 kg. per hektoliter, mot 66.4 kg. i det öfriga riket; och det ovanliga förhållandet inträffar, att medelvikten för kornet i Kristianstads län är lägre än samma vikt i Norrbottens och Västernorrlands län. I öfrigt är särskildt att märka de höga viktsiffrorna för hafren i hafrebygden kring Vänern.

Viktsiffrorna känneteckna i allmänhet skördens beskaffenhet i sin helhet och, såsom redan förut blifvit anmärkt, har skördens beskaffenhet år 1910 för flere län verkat därhän, att skördeomdömet blifvit ett annat, än om afseende endast blifvit fäst å kvantiteten. I allmänhet har omdömet blifvit bättre, någon gång sämre.

Sammanställas de nu i tabell B meddelade viktsiffrorna med den beräknade skördemängden, erhållas uppgifter om *totalvikten* af de särskilda sädeslagen. De häröfver gjorda

beräkningarna äro, i likhet med hvad under flere föregående år varit fallet, länsvis sammanförda i *tabell C* (sid. 12).

Enligt denna kan totalvikten af samtliga sädeslag år 1910 uppskattas till 28,184,960 deciton mot 24,531,940 deciton i medeltal de tio närmast föregående åren. Totalvikten för året är den högsta hittills angifna med undantag endast för det utmärkta året 1908, då den var något mer än 300,000 deciton högre.

Fördelade i grupper blifva siffrorna följande:

	Skörd 1910. Deciton.	Medelskörd 1900—1909. Deciton.	1910 års skörd i % af medelskörden.
Höstsäd	8,070,210	7,547,430	107
Vårstråsäd	19,513,240	16,470,430	118
Baljväxter	601,510	514,080	117
Samtliga sädeslag	28,184,960	24,531,940	115

För samtliga grupper äro sålunda, på grund af den förmånliga vikten, de procenttal, som utvisa skördens förhållande till medelskörden, något högre än de förut å sid. 12 angifna, då endast skördekvantiteten togs i betraktande.

De procenttal, hvarmed nyssnämnda sädesgrupper ingå i hela sädesskörden, beräknad såväl efter rymd som efter vikt, hafva under år 1910 och i medeltal för åren 1900—1909 varit följande:

	År 1910.		Medeltal 1900—1909.	
	Efter rymd.	Efter vikt.	Efter rymd.	Efter vikt.
Höstsäd	22.1 %	28.6 %	23.9 %	30.8 %
Vårstråsäd	76.3 „	69.2 „	74.6 „	67.1 „
Baljväxter	1.6 „	2.2 „	1.5 „	2.1 „
Summa	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %

På grund af den utmärkta vårsädesskörden utgör denna år 1910 såväl i fråga om rymd som ännu mer i fråga om vikt afsevärdt större andel af sädesskörden, än hvad normalt är förhållandet.

Uppgifter om *rostens* härjningar äro visserligen icke i formuläret för skörderapporterna begärda, men pläga likväl meddelas. För år 1910 förmäles om sådan skada ifrån 2 länsmansdistrikt i norra delen af Uppsala län och från 1 länsmansdistrikt i Östergötlands län, i de båda förra distrikten har höstvetet varit angripet, i det sistnämnda hafren. Därjämte omtalas skador af *sot* å såväl korn som hafre från 1 distrikt i Gäfleborgs län.

Såsom af den föregående redogörelsen framgår, har året 1910 lämnat en med afseende å både kvantitet och kvalitet förträfflig skörd; undantag gör i det stora hela endast potatisen, hvars beskaffenhet i allmänhet varit mindre tillfredsställande.

Stockholm den 23 november 1910.

Underdånigst

LUDVIG WIDELL.

Edv. Söderberg.

Tab. 1.

Sammandrag af kronolänsmännens

1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		9.		10.		11.		12.		13.		14.		15.		16.	
Län.		Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärtor.	Bönor.	Vicker.	Potatis.	Potatisens beskaffenhet.		Skörd af öfriga rotfrukter.		Skörd af lin och hampa.														
		Höst.	Vår.	Höst.	Vår.												Frö:	Korn-	tal.	Spånadsämne.											
		K o r n t a l.																													
1	Stockholms stad ¹⁾	10·33	—	9·17	—	7·67	9·67	9·00	7·50	—	8·17	6·33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Stockholms län	8·20	6·40	8·02	6·74	7·90	9·04	8·80	7·29	7·58	7·82	4·78	Allmänt angripen af röta.	Öfver medelmåttan.	3·5	Öfver medelmåttan.															
8	Uppsala län	8·48	7·00	7·80	—	8·42	8·68	8·54	7·44	5·80	7·72	5·42	Mycket rötskadad.	Nära god.	4·0	Öfver medelmåttan.															
4	Södermanlands län	9·51	6·57	8·02	—	7·28	9·23	8·94	6·49	5·13	8·14	5·11	Delvis angripen af röta.	Medelmåttig.	3·0	Öfver medelmåttan.															
5	Östergötlands län	11·24	7·90	9·57	5·42	9·35	9·14	9·84	7·03	6·79	8·33	7·90	I allmänhet god, mängenstädes rötskadad.	Öfver medelmåttan.	—	—															
6	Jönköpings län	6·45	5·93	7·18	5·27	6·21	7·12	7·11	4·68	—	5·27	7·17	I hela länet delvis angripen af röta.	Nära god.	3·0	Öfver medelmåttan.															
7	Kronobergs län	5·00	5·60	6·24	5·10	6·48	7·53	6·75	3·63	3·00	—	7·66	God utom i Uppvidinge och Sunnerbo härad.	Fullt medelmåttig.	3·0	Medelmåttig.															
8	Kalmar län	8·24	6·70	7·24	4·99	6·48	7·08	7·71	5·12	5·83	6·51	6·18	Öfverallt meget skadad af röta.	Af sockerbetor god, i öfrigt fullt medelmåttig.	3·5	Öfver medelmåttan.															
9	Gottlands län	8·49	—	7·37	—	7·59	7·99	7·74	6·27	—	—	7·59	Särskildt i länets södra del skadad af röta.	Af sockerbetor god, i öfrigt nära god.	—	—															
10	Blekinge län	10·29	6·49	7·57	5·82	7·20	7·38	6·75	6·72	6·50	7·28	7·19	I allmänhet god; äldre potatissorter flerstädes betydligt rötskadade.	Af sockerbetor god, i öfrigt öfver medelmåttan.	4·0	Medelmåttig.															
11	Kristianstads län	10·64	7·77	8·79	6·20	8·21	8·13	8·46	5·65	7·06	6·48	7·56	I länets nordvästra del i allmänhet god, i det öfriga länet betydligt skadad af röta.	Medelmåttig (äfven af sockerbetor).	—	—															
12	Malmöhus län	14·11	9·90	10·46	5·83	11·54	12·05	12·31	7·63	8·50	8·78	9·83	I allmänhet god, till någon del rötskadad.	Nästan god (äfven af sockerbetor).	—	—															
13	Hallands län	10·47	7·41	8·81	5·95	7·63	9·30	8·03	8·33	9·04	7·50	8·38	Mestadels god, delvis rötskadad.	Af sockerbetor riklig, i öfrigt god.	5·0	Fullt medelmåttig.															
14	Göteborgs o. Bohus län	8·13	6·00	7·24	5·62	6·71	7·14	6·82	6·08	5·46	6·08	8·24	God, delvis angripen af röta.	God.	—	—															
15	Älfsborgs län	8·17	6·03	7·25	6·30	6·68	7·13	7·98	6·68	8·00	6·25	7·88	I allmänhet god, delvis angripen af röta, särskildt i Dalsland.	God och af god beskaffenhet.	3·5	Nära god.															
16	Skaraborgs län	8·42	5·66	7·77	5·24	6·73	7·36	7·00	7·08	7·33	7·13	7·27	I flertalet distrikt mer eller mindre rötskadad.	Af sockerbetor nära god, i öfrigt öfver medelmåttan.	4·0	Fullt medelmåttig.															
17	Värmlands län	8·48	—	6·53	—	7·20	7·83	6·43	6·69	—	6·55	6·33	Allmänt angripen af röta.	Fullt medelmåttig.	—	Nära god.															
18	Örebro län	8·52	6·30	9·04	6·61	7·72	8·35	7·24	6·75	9·10	7·52	6·65	På lågländ jord angripen af röta.	Fullt medelmåttig.	5·0	Fullt medelmåttig.															
19	Västmanlands län	9·00	10·00	8·08	—	8·53	9·27	9·24	7·37	—	8·82	6·18	Mer eller mindre rötskadad.	Öfver medelmåttan.	—	Öfver medelmåttan.															
20	Kopparbergs län	9·02	6·25	11·68	—	9·75	8·15	9·27	8·56	—	—	8·88	I allmänhet mer eller mindre rötskadad, i länets öfre delar god.	Öfver medelmåttan.	—	Öfver medelmåttan.															
21	Gäflborgs län	9·00	—	10·40	—	9·30	9·63	10·10	6·94	9·00	8·50	8·11	I de flesta distrikt mer eller mindre angripen af röta.	Fullt medelmåttig, af god beskaffenhet.	—	Öfver medelmåttan.															
22	Västernorrlands län	—	—	8·67	6·50	8·83	8·53	8·37	6·43	—	—	6·73	God, i åtskilliga distrikt rötskadad.	Fullt medelmåttig.	3·0	Öfver medelmåttan.															
23	Jämtlands län	—	—	9·13	—	8·77	7·73	7·29	6·59	—	—	4·92	God.	Under medelmåttan.	—	—															
24	Västerbottens län	—	—	8·17	5·54	8·27	6·07	7·69	—	—	—	5·88	Småväxt, men meget god.	Betydligt under medelmåttan.	—	Fullt medelmåttig.															
25	Norrbottnens län	—	—	12·30	—	8·71	9·20	9·16	—	—	—	5·90	God.	Under medelmåttan, af god beskaffenhet.	—	—															
	Hela riket år 1910	10·70	6·95	8·13	5·67	8·74	8·12	9·64	6·95	6·05	7·40	7·29	God i de fyra nordligaste länen, i det öfriga riket flerstädes mindre god såsom skadad af röta.	Af sockerbetor nästan god, af öfriga rotfrukter öfver medelmåttan.	3·6	Öfver medelmåttan.															
	» » » 1909	10·49	6·82	8·59	5·84	8·15	7·55	9·40	6·44	6·34	6·93	6·77																			
	» » » 1908	10·41	7·16	8·63	6·10	8·82	7·85	9·71	7·58	6·37	7·27	8·19																			
	» » » 1907	9·66	6·39	7·18	5·27	7·53	7·40	9·17	4·24	5·98	4·67	5·91																			
	» » » 1906	10·44	6·95	8·73	5·84	8·20	7·42	9·26	7·26	5·82	7·31	7·54																			
	» » » 1905	8·99	6·18	8·40	5·25	7·38	6·63	8·09	6·67	5·76	5·76	8·75																			

Anm. Sädstillgången är betydligt större än vanligt, i all synnerhet beträffande hvete och hafre.

¹⁾ Korntalen för Stockholms stad äro beräknade efter de för kringliggande länsmansdistrikt angifna talen.

rapporter om skörden år 1910.

17.		18.		19.		20.		21.		22.	
Höskörden				Halmfakstningen.				Fodertillgången.		Bärgningsvädrets beskaffenhet.	
från odlad jord.		från naturlig äng.		Höstsädes-.		Vårsädes-.					
God, af god beskaffenhet.	Fullt medelmåttig, delvis regnskadad.	Mycket god, af god beskaffenhet.		Till försäljning.		Godt utom för en del af höet.				1	
Nästan god, af god beskaffenhet.	Öfver medelmåttan, delvis regnskadad.	Mycket god och af god beskaffenhet.		Betydligt öfverskott till försäljning.		Gynnsamt.				2	
God, af god beskaffenhet.	Öfver medelmåttan.	God, af god beskaffenhet.	Riklig, af god beskaffenhet.	Fullt tillräcklig.		I det hela gynnsamt.				3	
Öfver medelmåttan, af god beskaffenhet.	Medelmåttig, af i allmänhet god beskaffenhet.	Riklig, delvis regnskadad.	Nära god, af god beskaffenhet.	Fullt tillräcklig.		Gynnsamt utom för höstsäden.				4	
Nära medelmåttig, af god beskaffenhet.	Under medelmåttan, af god beskaffenhet.	Mycket god, af i allmänhet god beskaffenhet.		Tillräcklig.		Delvis mindre gynnsamt.				5	
Medelmåttig, af god beskaffenhet.	Nära medelmåttig, välbärgad.	Nära god, delvis regnskadad.		Fullt tillräcklig.		Gynnsamt utom för vårsäden.				6	
Medelmåttig, af god beskaffenhet.	Nära medelmåttig, af någorlunda god beskaffenhet.	Betydligt öfver medelmåttan; till beskaffenheten god af höstsäd, dålig af vårsäd.		Tillräcklig.		Mindre gynnsamt, synnerligast för vårsäden.				7	
Fullt medelmåttig, af god beskaffenhet.	Knappt medelmåttig, af mindre god beskaffenhet.	Mycket god, af vårsäden delvis af mindre god beskaffenhet.		Möjligen tillräcklig.		Mindre gynnsamt, särskildt för vårsäden.				8	
Betydligt öfver medelmåttan, andra klöfverskörden delvis regnskadad.	Fullt medelmåttig, delvis dåligt bärgad.	God, men hafrehalmen af mindre god beskaffenhet.		Fullt tillräcklig.		Synnerligen ogynnsamt för vårsäden, i öfrigt gynnsamt.				9	
Öfver medelmåttan, andra klöfverskörden betydligt regnskadad.	Fullt medelmåttig, delvis illa bärgad.	God, af i allmänhet god beskaffenhet.	Fullt medelmåttig, af dålig beskaffenhet.	Knappt tillräcklig.		Ogynnsamt, synnerligast för vårsäden.				10	
Öfver medelmåttan, andra klöfverskörden till större delen regnskadad.	Öfver medelmåttan, af i allmänhet god beskaffenhet.	Öfver medelmåttan, men särskildt vårsädeshalmen betydligt regnskadad.		Tillräcklig.		Mycket ogynnsamt.				11	
Nästan god, välbärgad.	Fullt medelmåttig, välbärgad.	Öfver medelmåttan, vårsädeshalmen delvis regnskadad.		Till afsalu.		Tämligen gynnsamt, sämst för vårsäden.				12	
Betydligt öfver medelmåttan, af mycket god beskaffenhet.	Fullt medelmåttig, af mycket god beskaffenhet.	Under medelmåttan, af god beskaffenhet.	Nära god, af god beskaffenhet.	Fullt tillräcklig.		Gynnsamt.				13	
Öfver medelmåttan, af utmärkt beskaffenhet.	Medelmåttig, af god beskaffenhet.	Under medelmåttan.	Riklig, af god eller utmärkt beskaffenhet.	Mer än tillräcklig.		Gynnsamt.				14	
Öfver medelmåttan, af mycket god beskaffenhet.	Fullt medelmåttig, välbärgad.	Mycket god och af god beskaffenhet.		Lämnar öfverskott till afsalu.		I det hela gynnsamt.				15	
Öfver medelmåttan, af god beskaffenhet.	Nära medelmåttig, af god beskaffenhet.	Medelmåttig, af god beskaffenhet.	God, af god beskaffenhet.	Fullt tillräcklig.		Särdeles gynnsamt.				16	
God, af mycket god beskaffenhet.	Medelmåttig.	Mycket god och af god beskaffenhet.		Äfven till afsalu.		Gynnsamt.				17	
God till mängd och beskaffenhet.	Öfver medelmåttan, af god beskaffenhet.	Mycket god och af god beskaffenhet.		Betydligt öfverskott till afsalu.		Mycket gynnsamt.				18	
Öfver medelmåttan, af god eller mycket god beskaffenhet.	Medelmåttig, af god beskaffenhet.	God och af god beskaffenhet.		Tillräcklig.		Särdeles gynnsamt.				19	
God, af god beskaffenhet.	Öfver medelmåttan, af god beskaffenhet.	Riklig och af god beskaffenhet.		Fullt tillräcklig.		Mycket gynnsamt utom för en del af höet.				20	
Öfver medelmåttan, af mycket god beskaffenhet.	Fullt medelmåttig, af mycket god beskaffenhet.	Mycket god till mängd och beskaffenhet.		Tillräcklig.		Ovanligt godt.				21	
Öfver medelmåttan, af god beskaffenhet.	Medelmåttig, af god beskaffenhet.	Nära god och af god beskaffenhet.		Möjligen tillräcklig.		Det bästa.				22	
Medelmåttig, af mycket god beskaffenhet.	Nästan medelmåttig, af god beskaffenhet.	Nära god, af utmärkt beskaffenhet.		Ej fullt tillräcklig.		Det bästa.				23	
Fullt medelmåttig, af utmärkt beskaffenhet.	Medelmåttig, af god beskaffenhet.	Mycket god, af god beskaffenhet.		Nästan tillräcklig.		Det gynnsammaste.				24	
Betydligt öfver medelmåttan samt med undantag för Skåne och Blekinge af god eller mycket god beskaffenhet.	Medelmåttig, af i allmänhet god beskaffenhet.	God samt med undantag för vårsädeshalmen i södra Sverige af god eller mycket god beskaffenhet.		Fullt tillräcklig.		I Norrland och Dalarna ovanligt gynnsamt, på Gottland och Öland, inom en stor del af Småland samt i all synnerhet i Skåne och Blekinge mindre gynnsamt, för öfrigt i allmänhet gynnsamt.				25	

Tab. 2.

Beräknad skörd af säd och potatis år 1910.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Län.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Potatis.
	Höst.	Vår.	Höst.	Vår.							
H e k t o l i t e r.											
Stockholms stad	1)	—	100	—	100	200	1)	100	—	1)	1,100
Stockholms län	130,000	6,900	364,800	600	117,500	947,700	346,500	87,600	4,800	33,400	680,300
Uppsala län	155,700	4,100	293,900	—	280,100	520,600	470,900	64,200	1,900	4,600	465,000
Södermanlands län	167,800	1,400	348,700	—	61,100	1,215,100	263,400	36,900	200	20,900	424,600
Östergötlands län	220,600	10,500	749,000	1,600	273,500	1,289,000	1,379,900	55,600	300	28,000	1,029,700
Jönköpings län	6,000	7,200	368,500	23,100	55,700	1,773,800	37,700	1,600	—	5,000	981,600
Kronobergs län	600	4,800	260,500	20,800	134,500	1,153,100	2,400	700	1)	grönf.	1,231,100
Kalmar län	79,500	13,900	614,800	14,500	256,900	1,090,900	27,500	14,400	1)	10,500	985,200
Gottlands län	70,200	—	235,100	—	292,800	92,300	58,000	6,100	—	—	382,200
Blekinge län	44,000	2,800	271,600	21,200	38,900	438,600	50,300	3,700	1)	18,500	1,439,800
Kristianstads län	202,700	5,900	779,100	30,200	217,900	1,008,900	604,900	16,200	800	12,400	4,648,400
Malmöhus län	963,500	12,800	708,700	3,200	1,230,600	1,764,500	1,553,800	20,600	300	14,200	2,611,100
Hallands län	78,100	32,100	426,800	11,600	38,400	1,388,600	149,500	5,200	9,000	6,000	861,900
Göteborgs och Bohus län	16,100	3,600	171,100	1,000	69,300	955,400	29,200	5,100	42,100	9,100	634,900
Älfsborgs län	18,500	12,400	441,900	24,300	13,200	2,561,500	17,900	3,900	400	1,600	1,418,100
Skaraborgs län	134,100	6,300	904,300	5,500	52,300	3,651,100	100,400	44,000	100	68,700	1,152,900
Värmlands län	11,800	—	407,200	—	14,100	1,995,100	5,800	8,000	—	900	1,167,200
Örebro län	68,600	3,700	344,800	2,300	45,000	1,345,700	25,400	13,800	900	4,400	691,600
Västmanlands län	118,000	1,600	291,600	—	65,600	1,244,300	153,200	36,900	—	8,100	392,900
Kopparbergs län	7,100	1,200	228,100	—	80,600	1,040,800	15,400	8,900	—	grönf.	894,500
Gäflborgs län	1,200	—	68,500	—	315,700	703,500	34,800	7,200	100	500	677,900
Västernorrlands län	—	—	30,600	1,100	469,300	228,300	13,900	1,200	—	grönf.	660,600
Jämtlands län	—	—	16,100	—	220,900	24,900	4,300	14,500	—	—	168,800
Västerbottens län	—	—	8,700	800	503,600	42,000	23,100	grönf.	—	grönf.	380,300
Norrbottnens län	—	—	15,600	—	354,700	37,700	2,200	—	—	—	189,700
Rikets skörd år 1910	2,494,100	131,200	8,350,100	161,800	5,202,300	26,513,600	5,370,400	456,400	60,900	246,800	24,171,400
» » » 1909	2,305,100	128,200	8,877,600	163,600	4,883,300	24,483,500	5,091,000	414,600	65,200	226,800	21,842,000
» » » 1908	2,238,600	142,100	9,012,200	168,300	5,469,200	25,645,100	5,162,600	494,600	70,100	266,200	27,494,000
» » » 1907	1,975,600	122,400	7,453,500	157,100	4,776,000	23,871,900	4,501,700	268,800	66,600	165,300	18,419,900
» » » 1906	2,066,400	128,100	9,078,800	170,500	5,269,100	24,185,300	4,479,900	431,000	66,200	261,500	22,358,000
» » » 1905	1,788,800	121,000	8,725,400	156,100	4,778,900	21,624,300	3,761,000	401,100	66,500	192,200	26,366,200
Medelskörd åren 1900—1909	1,867,700	120,900	8,350,100	150,200	4,982,800	22,577,700	4,087,900	374,300	68,200	216,500	21,874,800

Ann. Härjämte har af vicker i alla län och af åtskilliga andra sädesslag i flere län, synnerligast de norrländska, skördats grönfoder.

1) Enligt beräkning ej uppgående till 50 hl. och därför här utesluten.

R é s u m é.

Les renseignements annuels sur les faits de la statistique agricole en Suède sont fournis par deux méthodes. Depuis 1865, les Sociétés agricoles des préfectures donnent des chiffres directement reçus des cultivateurs, entre autres des renseignements sur la quantité de la semence ainsi que sur celle de la récolte. Cette méthode est la plus ancienne des deux, mais on n'en peut publier les résultats qu'après l'expiration d'une année au moins. A cause de cela, il a été introduit, depuis 1874, une autre méthode donnant des renseignements immédiatement après la fin de la récolte, bien qu'en chiffres approximatifs. Le calcul se fait de la manière suivante: la quantité ensemencée étant connue par les publications des Sociétés agricoles et les corrections nécessaires y ayant été apportées, on n'a besoin que de demander une appréciation des multiples des grains récoltés dans chaque bailliage (au nombre de plus de 500). Ces chiffres approximatifs, multipliés par la quantité de la semence, donnent les chiffres de la récolte.

C'est par la combinaison des résultats de cette dernière méthode avec les rapports des préfets qu'on a pu dresser la présente relation.

La récolte de 1910, d'après les rapports des préfets, est jugée *presque bonne*. La quantité moissonnée des céréales et des betteraves à sucre est très grande et celle des fourrages au-dessus de la moyenne. La qualité de la récolte est bonne à l'exception de celle des pommes de terre.

Le tableau 1 résume les multiples des grains divers par préfectures: col. 2 froment d'hiver, col. 3 froment d'été, col. 4 seigle d'hiver, col. 5 seigle d'été, col. 6 orge, col. 7 avoine, col. 8 graines mélangées, col. 9 pois, col. 10 fèves, col. 11 vesces, col. 12 pommes de terre. Les autres colonnes (13—22) contiennent les appréciations sur la récolte du lin, du fourrage etc.

Le tableau 2 donne les quantités calculées de la récolte. Pour faciliter la comparaison, nous ajoutons aussi les moyennes des dix années précédentes:

	1910.	Moy. de 1900—1909.
	Hectolitres.	Hectolitres.
Froment (col. 2 et 3)	2,625,300	1,988,600
Seigle (col. 4 et 5)	8,511,900	8,500,300
Orge (col. 6)	5,202,300	4,982,800
Avoine (col. 7)	26,513,600	22,577,700
Graines mélangées (col. 8)	5,370,400	4,087,900
Pois (col. 9)	456,400	374,300
Fèves (col. 10)	60,900	68,200
Vesces (col. 11)	246,800	216,500
Pommes de terre (col. 12)	24,171,400	21,874,800

Le tableau A contient, en proportion pour cent des grains récoltés, les relations entre la récolte de 1910 et la moyenne des années 1886—1905.

Les données sur le poids moyen des céréales récoltées sont comprises dans le tableau B, celles sur le poids total dans le tableau C. Voici les chiffres pour tout le royaume:

	Poids par hectolitre.		Poids total
	1910.	Moy. de 1886—1905.	1910.
	kilogr.	kilogr.	Quintaux.
Froment d'hiver	78·1	78·8	1,948,600
Froment d'été	75·5	75·8	99,010
Seigle d'hiver	73·3	72·8	6,121,610
Seigle d'été	71·5	70·3	115,740
Orge	65·1	63·6	3,385,320
Avoine	48·6	47·7	12,876,680
Graines mélangées	56·6	55·6	3,036,490
Pois	79·5	79·4	363,020
Fèves	80·0	77·9	48,720
Vesces	76·9	75·4	189,770

Le poids total de tous les blés et légumineuses récoltés en 1910 a été de 28,184,960 quintaux; la moyenne de 1900—1909 représente 24,531,940 quintaux.

Offentliggjorda häften af BIDRAG TILL SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

(Den 5 december 1910.)

- A) **Befolkningsstatistik**, af Statistiska Centralbyrån [Tabellkommissionen]: åren 1851—1908.
- B) **Rättsväsendet**, af Chefen för Justitiedepartementet [Justitiestatsministern]: åren 1857—1908.
Sammandrag för åren 1830—1856 (I, II, III: 1), utarbetadt i Justitiestatsexpeditionen.
- C) **Bergshandteringen**, af Kommerskollegium: åren 1858—1909.
- D) **Fabriker och handtverk** [Fabriker och manufaktur], af Kommerskollegium: åren 1858—1908.
- E) **Sjöfart**, af Kommerskollegium.
Inrikes Sjöfart och Handel: åren 1858—1894.
Sjöfart: åren 1895—1908.
- F) **Handel**, af Kommerskollegium.
Utrikes Handel och Sjöfart: åren 1858—1894.
Handel: åren 1895—1908.
- G) **Fångvården**, af Fångvårdsstyrelsen: åren 1859—1908.
- H) **Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes Femårsberättelser**, jämte Sammandrag af Statistiska Centralbyrån: åren 1856—1900; af Femårsberättelserna för åren 1901—1905: 25 häften.
- I) **Telegrafväsendet**, af Telegrafstyrelsen: åren 1861—1909.
- K) **Hälsa- och Sjukvården**.
I. Af Medicinalstyrelsen [Sundhetskollégium]: år 1861 (jämte Öfversikt af Årsberättelserna 1851—1860), åren 1862—1908.
II. Af Öfverstyrelsen öfver Hospitalen: åren 1861—1900.
Af Medicinalstyrelsen angående sinnessjukvården i riket: åren 1901—1908.
- L) **Statens Järnvägstrafik**, af Järnvägsstyrelsen [Styrelsen för Statens Järnvägstrafik]: åren 1862—1906, 1907: a, 1908: a.
Berättelserna från och med år 1865 innehålla jämväl uppgifter angående de enskilda järnvägarna.
- M) **Postverket**, af Generalpoststyrelsen: åren 1864 (och förutgångna år), 1865—1909.
- N) **Jordbruk och Boskapsskötsel**.
Hushållningssällskapens Berättelser, jämte Sammandrag af Statistiska Centralbyrån: åren 1865—1908.
af Berättelserna för år 1909: 24 häften.
Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes Årsväxtberättelser, af Statistiska Centralbyrån: åren 1874—1910.
- O) **Landtmäteriet**, af Landtmäteristyrelsen [Generaldirektören för Landtmäteriet]: åren 1867—1909.
- P) **Undervisningsväsendet**, af Ecklesiastikdepartementet.
Folkundervisningen den 31 december 1868.
Folkskolorna: åren 1882—1906.
Statens allmänna läroverk för gossar: läsåren 1876/1877—1905/1906.
- Q) **Statens Domäner**.
Skogsväsendet, af Domänstyrelsen [Skogsstyrelsen]: Berättelse intill 1870, åren 1870—1908.
Jordbruksdomänerna, af Domänstyrelsen: Berättelse för åren 1883—1887 jämte inledande historik.
- R) **Valstatistik**, af Statistiska Centralbyrån.
Riksdagsmannavalen: åren 1872, 1875, 1876—1908.
Kommunala rösträtten: åren 1871, 1892 och 1904.
Valrätt till Riksdagens Andra Kammare: år 1885: 1—2 och 3 jämte Bihang, år 1900: 1—4.
- S) **Allmänna Arbeten**, af Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen [Styrelsen för Allmänna Väg- och Vattenbyggnader]: åren 1872—1908.
- T) **Lots- och Fyrinrättningen samt Lifräddningsanstalterna å rikets kuster**, af Lotsstyrelsen: åren 1873—1909.
- U) **Kommunernas fattigvård och finanser**, af Statistiska Centralbyrån: åren 1874—1908.
- V) **Brännvins tillverkning och försäljning samt socker- och maltdryckstillverkningen**, af Kontrollstyrelsen [Byrån för kontroll å tillverkningsafgifter; Finansdepartementets Kontroll- och Justeringsbyrå; Kontroll- och Justeringsstyrelsen].
Brännvins tillverkning och försäljning: tillverkningsåren 1873/1874—1885/1886.
Brännvins tillverkning och försäljning samt hvitbetssockertillverkningen: tillverkningsåren 1886/1887—1902/1903.
Brännvins tillverkning och försäljning samt hvitbetssocker- och maltdryckstillverkningen: tillverkningsåren 1903/1904—1905/1906.
Brännvins tillverkning och försäljning samt socker- och maltdryckstillverkningen: tillverkningsåren 1906/1907—1908/1909.
- X) **Affönings- och pensionsstatistik**, af Statistiska Centralbyrån: häftena I: 1—8, utgifna åren 1881—1899.
- Y) **Sparbanksstatistik**.
I. Sparbanker och liknande penninginrättningar [Sparbanker och Folkbanker], af Statistiska Centralbyrån: åren 1893—1909. (Årgångarna 1860—1892 offentliggjorda i Statistisk Tidskrift.)
II. Postsparbanken, af Styrelsen för Postsparbanken: åren 1893—1908. (Årgångarna 1884—1892 särskildt offentliggjorda.)